Tiszaföldvár Város Önkormányzata

5430 Tiszaföldvár, Bajcsy-Zsilinszky út 2., Pf.: 56., Tel: 56/470-017, Fax: 56/470-001

Tiszaföldvár Város Önkormányzata

Helyi Fenntarthatósági (Local Agenda 21) terve

Készítette: Hegedűs Antal köztisztviselő

Tiszaföldvár, 2017.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék ... 2
1. Bevezetés ... 4
2. A Local Agenda 21 ... 6
2.1. A települési fenntarthatósági tervről/programról általában ... 6
2.2. A helyi fenntarthatósági terv készítésének előzményei, kitűzött céljai ... 6
3. Helyzetelemzés ... 8
3.1. Tiszaföldvár települési fenntarthatósági tervének illeszkedése a nemzetközi, országos és regionális folyamatokba ... 8
3.1.1. A fontosabb nemzetközi és országos folyamatok ... 8
3.1.2. A fontosabb megyei és kistérségi folyamatok ... 8
3.2. Környezet ... 9
3.2.1. Földrajzi helyzet, domborzat ... 9
3.2.2. Éghajlati adottságok ... 10
3.2.3. Vízrajzi adottságok, felszíni és felszín alatti vizek ... 10
3.2.4. Talajadottságok ... 11
3.2.5. Természetes növénytakaró, állatvilág ... 11
3.2.6. Általános tájvédelem, tájképi és településképi értékek ... 11
3.2.7. Természetvédelem ... 12
3.2.7.1. Külterület ... 12
3.2.7.2. Belterület ... 13
3.2.8. Környezeti elemek állapota, környezethasználat, környezeti terhelések ... 14
3.2.8.1. Föld, talaj ... 14
3.2.8.2. Felszíni és felszín alatti vizek, ivóvízbázis ... 15
3.2.8.3. Levegő ... 16
3.2.8.4. Hulladékkezelés ... 18
3.2.8.5. Szennyvízelvezetés és –tisztítás ... 20
3.2.8.6. Zaj és rezgésvédelem ... 21
3.2.8.7. Környezettudatosság ... 22
3.3. Társadalom ... 23
3.3.1. Demográfiai adatok ... 23
3.3.2. Közbiztonság ... 24
3.3.3. Egészségügy, szociális ellátás, oktatás, művelődés, esélyegyenlőség ... 24
3.3.4. Szabadidő, sport ... 25
3.3.5. Hagyomány és kultúra ... 25
3.4.Gazdaság ... 25
3.4.1. Vállalkozások, kereskedelem és szolgáltatás ... 25
3.4.2. Energiaforrások, vezetékes közművek ... 25
3.4.3. Infrastruktúra, közlekedés ... 26
3.4.4. Épített környezet ... 29
3.4.5. Foglalkoztatás ... 29
3.4.6. Ipar ... 29
3.4.7. Mezőgazdaság ... 29
3.4.7.1. Vízgazdálkodási terület ... 29
3.4.7.2. Agrárkörnyezeti program ... 30
3.4.7.3. Ökológiai gazdálkodás ... 30
3.4.8. Idegenforgalom ... 30
3.5. Településszerkezet, környezetkultúra ... 31
3.5.1. Településszerkezet ... 31
3.5.2. A település lakásállománya ... 32
3.5.3. A helybeli műemléki és építészeti emlékek ... 32

3.6. A település intézményrendszere ... 33
3.6.1. Önkormányzati, társulási, egyéb ellátó szervezetek ... 33
3.6.2. A fenntartható fejlődés intézményi képviselete ... 33
3.6.3. Civil szervezetek ... 34
3.7. Környezeti nevelés, a fenntarthatóság formális és informális oktatása ... 34
3.8. Települési környezetvédelmi program ... 34
4. Fenntarthatósági tervek és célok ... 35
4.1. SWOT-analízis ... 35
4.2. Megoldandó problémák azonosítása ... 37
4.3. Intézkedési terv részletezése ... 38
5. Felhasznált Irodalom és fényképek ... 43

1. Bevezetés

Az emberiség, az egyes emberek és társadalmak közvetlenül vagy a gazdaság révén szükségleteik kielégítése érdekében természetes környezetükből veszik el azokat a javakat, amelyeket a földi rendszer létezése óta felhalmozott. A fenntarthatóság biztosítása azt kívánja tőlünk, hogy a jelen és jövő generációk létfeltételeihez szükséges természeti és épített környezet minőségét, értékeit megőrizzük. Ettől a rendszertől az ember annyit és olyan körülmények között vehet el, hogy ne sértse saját létkielégítésének jövőbeli esélyeit.

A fenntartható fejlődés célja mindezek értelmében az emberi társadalom fenntartása. Ebben a feladatban a környezet feltételként jelenik meg, amely azt jelenti, hogy addig a mértékig használhatjuk természetes környezetünk erőforrásait, amíg nem sértjük annak megújulási lehetőségét, azaz eltartó-képességét. A gazdaság a társadalom fenntartásának, és ezen keresztül a környezet használatának eszköze. Ezt az eszközt bölcsen, a társadalom hasznára, a környezet sérelme nélkül kell használnunk. A fenntartható fejlődés célja a növekedéssel ellentétben nem az, hogy nagyobbak legyünk, hanem az, hogy „jobbak". Amíg a fejlesztés megvalósítása visszahat a környezet minőségére, addig a környezetünk erőforrásai, és állapota meghatározza, hogy az emberiség mit és mennyit vehet el a környezetből fejlődéséhez. A fenntartható társadalom alapvető követelményei: szociális igazságosság, amelynek az alapja a lehetőségekhez való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosítása, és a társadalmi terhekből való közös részesedés; az életminőség javítására való törekvés; a természeti erőforrások fenntartó használata, amelynek megvalósításához a társadalom környezettudatos és környezet-etikus magatartása szükséges; és a környezetminőség megőrzése.

Mindez azt üzeni a számunkra, hogy a környezet jó minőségét a fejlesztések közben kell garantálni, s arról nem utólag kell gondoskodni, amikor a károsodást már létrehoztuk. A fenntartható fejlődés az önkéntes, gondos és megelőző magatartás megvalósításával képes megőrizni a környezet, társadalom és gazdaság dinamikus egyensúlyát.

A természeti erőforrásokkal, a környezettel való fenntartható gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel, valamint a szociális esélyegyenlőség folyamatos növelésével - a fenntartható fejlődés fogalmában tehát a gazdasági, társadalmi fejlődést egységben kell értelmezni az ökológiai fenntarthatósággal (Szlávik 2004). Mára a fenntarthatóság jelentősége a nemzetközi és nemzeti intézmények célkitűző és tervező-stratégiai tevékenységében olyan domináns szerepet tölt be, hogy joggal említhetjük a XXI. század elejének „civilizációs fordulatként" (Gáthy 2005).

A fenntartható fejlődés olyan fejlődési fejlesztési folyamatok együttese, amely az életminőség hosszú távú javulását szolgálja szem előtt tartva a természeti és társadalmi erőforrásokat, a természeti értékeket, tájakat és a humán tőkét is.

A Fenntarthatósági Terv elfogadásával Tiszaföldvár Város Önkormányzata vállalja, hogy működésében a fenntarthatósági szempontokat lehetőségeihez mérten figyelembe veszi és érvényesíti.

2. A Local Agenda 21

2.1. A települési fenntarthatósági tervről/programról általában

Törvényi előírás szerint minden hazai települési önkormányzatnak önálló környezetvédelmi programot kell kidolgoznia, amelyet saját képviselő-testülete, közgyűlése hagy jóvá. Ezzel szemben a fenntarthatósági tervek készítésére vonatkozóan – jóllehet különböző tájékoztató anyagok már fellelhetők – ma még sem jogszabályi előírás, sem egységes útmutató nem áll rendelkezésre.

A helyi fenntarthatósági terv átfogóbb a környezetvédelmi programnál. Feladata, hogy integrálja a helyi környezeti, társadalmi, gazdasági és kulturális kérdéseket, problémákat, továbbá, hogy biztosítsa a településen élők fenntartható (a fenntartható fejlődés szolgálatába állított) életminőségét, azaz támogassa a helyi társadalmi-gazdasági-környezeti folyamatoknak a fenntartható fejlődés útján való haladását.

A fenntarthatósági tervek készítésekor alapvető fontosságú, hogy megtaláljuk ezek ésszerű kapcsolódási pontjait, ily módon nem nélkülözhető a település meglévő környezeti, szociális , gazdasági tervének rendszeres időközönként való megismerése, különös tekintettel a meglévő problémák feltárására (pl. kedvezőtlen légszennyezettségi mutatók, magas munkanélküliségi ráta stb.). A fenntarthatósággal összefüggő célok és programok meghatározásának előfeltétele tehát a rendszeres állapotfelmérés, amely folyamat egyik eszköze a település környezetvédelmi programja.

Az elérni kívánt célállapot megfogalmazását a stratégia kidolgozása, a terv elkészítése jelenti, ezáltal lehetőség nyílik a megvalósítás eszközrendszerének kidolgozására is.

2.2. A helyi fenntarthatósági terv készítésének előzményei, kitűzött céljai

A fejlesztés olyan folyamatok közé tartozik mely az életminőség hosszú távú, egyenletesen biztosítható javulását szolgálja az adott ökológiai keretek között. A térségben fontos cél a fenntartható fejlődés megvalósítása, ezért készült a fenntartható fejlődés helyi programja, idegen néven Local Agenda 21 (LA21), amely az 1992-ben Rio de Janeiróban megtartott „Környezet és fejlődés” ENSZ konferencia „Agenda 21” dokumentumának 28. fejezete szellemében készült. A program fontos célja a környezetismeret és a tudatosság növelése, az önkéntes kötelezettség - és feladatvállalás elősegítése. Bemutatja a térség környezeti állapotának jelenlegi helyzetét, rámutat a hiányosságokra illetve a problémákra, majd összefoglalja, milyen célokkal, illetve beavatkozásokkal javíthatunk környezetünk állapotán a fenntartható fejlődés szellemében. Az „LA21” program az önkormányzatok, a lakosok illetve közösségek összefogásával javasolja megvalósítani a fenntartható fejlődés érdekében kitűzött célokat. Az alapfeladat itt a helyi hatáskörben befolyásolható fejlődés (beruházások, fejlesztések, felújítások,

intézkedések, szabályozás stb.) olyan irányú alakítása, amely mind jobban előtérbe helyezi az életminőség, környezeti állapot javítását, valamint a helyi erőforrások - talaj, vízkészlet, energia, emberi- és jövedelemtermelő erőforrások stb.- tartamos, azaz nem kimerítő alkalmazását.

2.3. A települési fenntarthatósági terv stratégiai céljai

A települési fenntarthatósági tervben rövid, közép- és hosszú távú stratégiai célok kerülnek meghatározásra. A terv figyelembe veszi a helyi rendeletek korlátait, felkészül a nyilvánosságra hozott eredmények felülvizsgálatára és igazodik a fenntarthatóság távlati célrendszeréhez. Segíti továbbá a helyi lakosság, a politika és üzleti döntéshozók környezettudatosságának fejlődését, biztosítja nélkülözhetetlen együttműködésük feltétel rendszerét.

3. Helyzetelemzés

3.1. Tiszaföldvár települési fenntarthatósági tervének illeszkedése a nemzetközi, országos és regionális folyamatokba

3.1.1. A fontosabb nemzetközi és országos folyamatok

Az 1972-es stockholmi ENSZ Konferencia az emberi környezetről, az 1992-es Rió de Janeiró-i Környezet és Fejlődés Világkonferencia, majd a 2002-es johannesburgi Fenntartható Fejlődés Világkonferencia eredményei megerősítették, hogy az uralkodó környezeti problémák megoldására kizárólag a társadalom és a gazdaság együttes fejlődése révén van esély. E felismerés az Európai Uniót is arra sarkallja, hogy akcióprogramjai révén a tagállamokat együttműködő félként ösztönözze a fenntartható fejlődés felé vezető, globális összefogást igénylő úton. Az EU jelenlegi, VI. Környezetvédelmi Akcióprogramjának feladatai megfelelnek egy település fenntarthatósági terve vonatkozó céljainak, és az azok eléréséhez szükséges végrehajtásnak: „A környezet érdekében történő helyi cselekvés széles körben elterjedt, és az emberek azon érdeklődésére utal, hogy úgy vigyáznak a környezetükre, hogy kellemes legyen ott élni, vagy hogy megóvják a helyi vidéket és a vadvilágot. A tervezésben való lakossági részvétel javítható a könnyebben hozzáférhető és jobb minőségű információ révén." EU-s tagságunk partnerségre ösztönzi hazánkat is a fent említett folyamatok végrehajtásában.

Uniós tagállamként Magyarország vállalta, hogy különböző eszközökkel segíti az ismertetett célkitűzések megvalósítását. Ilyen eszközök például: A Magyar Köztársaság Kormánya által, 2007. június 29-én elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia és a hozzá kapcsolódó Tagállami jelentés az Európai Unió megújított fenntartható fejlődési stratégiájának végrehajtásáról; a Nemzeti Környezetvédelmi Programok (NKP-I, NKP-II és az előkészítés alatt álló NKP-III.), különféle együttműködési megállapodások, valamint az EU tagságból ránk háruló közös programok. Mindezen eszközök egymással szoros kölcsönhatásban vannak és különböző alprogramokban, projektekben, pályázati felhívásokban realizálódnak. Mindez regionális, kistérségi és helyi feladatokat hárít az egyes településekre.

3.1.2. A fontosabb megyei és kistérségi folyamatok

Tiszaföldvár Város az Észak-alföldi Régió, Jász-Nagykun-Szolnok megye azon belül a Kunszentmártoni Kistérség része. A megye Területfejlesztési Koncepciója a stratégiai célok közt említi: a megye elérhetőségének javítását, a környezetvédelmi feladatokat, a gazdaságfejlesztést és az átfogóbb humánerőforrás-fejlesztést.

3.2. Környezet

3.2.1. Földrajzi helyzet, domborzat

Tiszaföldvár a Közép-Tiszavidékhez tartozó Nagykunság Szolnok-Túri-sík kistájegységében, Szolnoktól délre, a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet alsó szakaszán a Tisza folyó középső szakaszán, a bal parton, a Tiszazug északi részén fekszik. A várostól legközelebb északra Martfű, délre Cibakháza, keletre Mezőhék található. Tiszaföldvár Jász-Nagykun-Szolnok megyében, a Tisza folyó középső szakaszán, a bal parton a Tiszazug északi részén fekszik. A települést észak-déli irányban a 4633. számú főközlekedési út szeli át. Északra Szolnok, és a 4. számú főút mintegy 25 km távolságra fekszik. Déli irányban a 44-es főközlekedési út a várostól 16 km-re Cserkeszőlőnél érhető el. A város keleti oldalán húzódik végig a Szolnokot Kunszentmártonnal összekötő 442. számú főút. A közúton elérhető szomszéd települések: Martfű, Mezőhék, Kungyalu, Kunszentmárton, Cibakháza. A város vasúton is jól megközelíthető: Szolnok-Szentes vasútvonal vezet a város keleti határában. A Mártírok út a tiszaföldvári vasútállomáshoz torkollik. A homoki településrészen a Döbrei J. út keleti végén található a homoki vasútállomás. A város északi határában, a Tiszaföldvárt Martfűvel összekötő útról megközelíthető a kompátkelőhely, ahol a Tisza jobb partján fekvő Vezsenyre lehet átjutni. A települést nyugati irányban teljes hosszában a Tisza folyó határolja. Délkeleti határához közel folyik a Hármas-Körös, valamint keleti határában a Keleti-főcsatorna egyik mellékága található. Könnyen megközelíthető a délre fekvő Cibakházi Holt-Tisza holtág. A város ÉK-i határában, a Szigeti legelő mellett 75 hektáros halastó található. A településszerkezet kialakulását a múltban folytatott mezőgazdasági termelés logikája nagyban befolyásolta. A város mai északi un. központi része a sűrűbben lakott. A délre fekvő Ószőlő, és a Homok nevű településrész szerkezete többnyire az egykori szőlő- és gyümölcsös ültetvények telekfelosztásán alapul.

A településre jellemző földrajzi, közigazgatási és népességi adatok:		
Földrajzi adatok:		
Koordináták:	é. sz. 46.974° k. h. 20.254°	
Terület:	80,34 km²	
Időzóna:	CET, UTC+1	
Közigazgatás:		
Régió:	Észak-alföldi Régió	
Megye:	Jász-Nagykun Szolnok megye	
Kistérség:	Kunszentmártoni	
Rang:	város	

Irányítószám:	5430, 5461	
Körzethívószám:	56	
Népesség:		
Állandó lakosság:	11,137 fő (2016.)	
Népsűrűség:	138 fő/km²	

3.2.2. Éghajlati adottságok

A Szolnok-Túri-sík kistáj a térség ÉNy-i részére nyúlik be, mérsékelten meleg-száraz, de közel fekszik a meleg-száraz éghajlatú területhez, a déli részek már igen szárazak. Az évi napfénytartam 1970 és 2010 óra közötti; a DNy-i részek élvezik a több napsütést. A nyári évnegyedben 810-820, a téliben kb. 190 óra napsütés valószínű. Az évi középhőmérséklet 10,2-10,4°C, a vegetációs időszak közép-hőmérséklete 17,3-17,4°C. 192-195 napon keresztül, ápr. 9-11 és okt. 20-21 között a napi középhőmérséklet magasabb 10°C-nál. A fagymentes időszak a Tisza mentén ápr. 7-8-án, a középső területeken ápr. 10-én kezdődik, az első őszi fagyok okt. 20 körül várhatók. A fagymentes időszak a Tisza mentén kb. 196 napos, míg a középső területeken kb. 193 nap. Az évi abszolút hőmérsékleti maximumok átlaga 34,4-34,7°C, a legalacsonyabb minimum-hőmérsékleteké pedig -17,0 és -17,5°C között várható. Az évi csapadék az 500 mm-t sem éri el. A vegetációs időszak csapadéka 280-290 mm körül van. Az ország legszárazabb vidéke ez a terület. A téli időszakban 32-34 hótakarós nap várható, az átlagos maximális hóvastagság 15-16 cm. Az ariditási index 1,40-1,43. Az É-ÉK-i, illetve a déli a leggyakoribb szélirány; az átlagos szélsebesség 2,5 m/s körül van.

3.2.3. Vízrajzi adottságok, felszíni és felszín alatti vizek

A Tisza folyó meghatározó szerepet tölt be településeink felszíni vizeinek rendszerében, melynek minősítése a szabvány szerinti besorolás alapján „jó, tűrhető”, oxigén, nitrogén és foszfor háztartás szempontjából pedig még kedvezőbb.

Természetes vízfolyás a száraz, csapadékhiányos időjárás és a domborzati viszonyok miatt nem alakul ki. A vízhiány csökkentésére nagy kiterjedésű területeken telepítettek az öntözőberendezések kiszolgálására alkalmas csatornarendszereket, öntözőfürtöket.

Az 1950-es években jelentős belvízvédelmi rendszer épült ki, mely a több évtizedes aszályos időszaknak köszönhetően mára erősen elavult, néhány alsóbbrendű része teljesen megsemmisült.

A Tiszához közvetlen csatlakozással – közigazgatási határainkon belül – kizárólag az Ártézi csatorna rendelkezik, melyből a település egyes részeiről elvezetett csapadékvizet,tisztított szennyvizet és a helyi termálkút felesleges vízhozamát szivattyúval emelik át. Az oxigénháztartás mutatói a korábbi

évekhez viszonyítva jelentősen nem változtak, a foszfor és a nitrogén háztartás jellemzői a városunk körzetét érintő szelvényekben II. osztályú minősítésnek felel meg.

A talajvíz mélysége 2-4 m között van. Kémiai jellege szerint kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos, keménysége 15-25 nk°. A szulfáttartalom 300 mg/l alatt van.

A rétegvíz mennyisége 1 l/s/km^2 körül van általában. Az ártézi kutak száma nagy a kistájon, vízhozamuk mérsékelt. Tiszaföldváron 69 ^{o}C-os kloridos-hidrogénkarbonátos meleg vizet adó kút található, melynek mélysége 1040 méter.

3.2.4. Talajadottságok

Az Északi-középhegységből lefutó patakok hordalékkúpja (főként az Eger és a Tarna) a pleisztocénban befedte a kistájat, s összességében 150-170 méter vastag, többnyire finomszemű üledék akkumulálódott. A felszínen a pleisztocén végétől 8-10 méter vastag, egészen finomszemű folyóvízi üledék rakódott le, amely löszösödött. A felszín legnagyobb részét ez a löszös anyag, lösziszap borítja, hozzá igen jelentős tégla-agyagkészletek kapcsolódnak. Nagyobb területeket borít - főként a mélyebb, rossz lefolyású felszíneken - a holocén réti és lápi agyag.

3.2.5. Természetes növénytakaró, állatvilág

Az emberi tevékenység két olyan másodlagos tájat is kialakított, amelyek az ősi maradványoknál is jobban érdeklik a tudományt, mert ilyen természeti viszonyokkal és ilyen körülmények között élő társult élővilággal másutt nem találkozunk. Ezek a kiszárított területeken keletkezett szikes puszták és a szabályozott folyók hullámterei.

A Tiszántúli flórajárásba tartozó kistáj potenciális erdőtársulásainak a fűz-nyár-éger ligeterdők, a sziki tölgyesek és a tatárjuharos lösztölgyesek tekinthetők. Gyakoriak a szikes mocsarak, a vakszikfoltok, a hernyópázsitos rétek.

A jelentéktelen kiterjedésű erdőgazdasági területeken fiatal- és középkorú, zömében keménylombos erdők borítják.

A mezőgazdasági növénytermesztés fontosabb kultúrái: búza, őszi árpa, kukorica, repce és napraforgó.

3.2.6. Általános tájvédelem, tájképi és településképi értékek

Napjainkban egyre hangsúlyosabban vetődik fel a természeti adottságok humán értékei használatának igénye, a természetes élőhelyek, tájképi értékek védelmének szükségessége, természet-közeli állapotuk hosszú távú fenntartásának követelménye. Egyszerre kell a hasznosítás és a megőrzés –

egyszóval a környezetgazdálkodás – szempontjait úgy ütköztetni, összehangolni, hogy a természeti adottságok és értékek, mint a közösség tulajdona, hosszú távon megmaradhasson, megújulhasson és szolgálhassa utódaink örömét és érdekeit. A fenntartható fejlődés elvét kell szem előtt tartani, tehát a jelenben meglévő erőforrásokat oly módon kell hasznosítani, hogy a jövő generáció számára is biztosított legyen az ezzel való gazdálkodás lehetősége.

3.2.7. Természetvédelem

3.2.7.1. Külterület

Az Alföld középső része, monokulturális művelési jellegéből adódóan természeti értékekben viszonylag szegény. Egyedüli értéket csak a kisebb kiterjedésű, viszonylag érintetlen löszgyepek, szikesek, kisvízfolyások, a helyenként még fellelhető kunhalmok (kurgánok), valamint a Tisza jelent.

A folyó a korábbi környezetszennyezések (tisztítatlan szennyvizek belevezetése, cianid- és nehézfém-szennyezés) és emberi beavatkozások ellenére is megőrizte természetes szépségét, s kiemelkedő jelentőségű a régióban. 1978-ban jött létre a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet, mely a folyó Kisköre és Tiszaug közötti szakaszát foglalja magába. A folyó tiszaföldvári szakaszára főleg a folyó menti ártéri erdők jellemzők, melyek ugyan nem természetes eredetűek, mégis nagy értéket képviselnek helyi szinten. A Tisza árterét alkotó fűz-nyár ligeterdők (Salicetum albae-fragilis) változó szélességben szegélyezik a Tisza partját. Leggyakoribb állományalkotó fafajok a fehér nyár (Populus alba) és a fehér fűz (Salix alba), de jellemző a nemesnyárasok előtérbe külése. Az alkalmas parti talajban több helyen költ a parti fecske (Riparia riparia) és a jégmadár (Alcedo atthis). A várostól ÉNy-ra, a Tisza mentén a puhafás ligeterdőkhöz fajösszetételében hasonló növénytársulás található. Az árvízvédelmi töltések építéséhez kitermelt anyagnyerő gödrök (kubikgödör) köré, a gát védelme érdekében, szél és hullámtörőnek mesterségesen telepítettek fás szárú növények (többnyire fehér fűz) a mai napig megtalálhatóak. A Tisza gáton belül, található ártéri körtés, sajátos természeti értéket képvisel, és a térségben egyedülálló.

A tavaszi áradás során vízzel feltöltődő kubikgödrök, számos madárfajnak jelentenek táplálkozó helyet a nyári folyamán.

A Körös-Maros Nemzeti Park 1997 óta védett, 51.246,5 hektáros területe összesen 47 települést érint. Tiszaföldvár területét csak kis részben érinti a Nemzeti park (Hármas-Körös árterülete), azonban természeti adottságaival a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzethez hasonló fontosságú.

Tiszaföldvár közigazgatási területén a 1985-1990 között készült felmérés még 6 kunhalmot tart számon, ezek a következők: Göti-halom, Masznyik-halom, Montag-halom (vagy Kövér-halom), Öcsödi-halom (vagy Őzén-halom), Töviskes-halom, Zsigeri-halom (vagy Kun-halom). Mára ezek közül csak a 0128/b helyrajzi számú Göti-halom képvisel értéket, a többi kivétel nélkül roncsolt felszínű, illetve elszántásra került.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található, egyedi hatósági határozattal történő lehatárolásra váró ex lege védett szikes tóval érintett terület az Érhalmi-dűlőben található, a terület helyrajzi száma: 0302/12.

3.2.7.2. Belterület

A város területének mindössze 0,23 %-a (2,7 ha) zöldterület. Kiemelkedő jelentőségű a Kossuth tér parkja (hrsz.:73), mely a több mint száz éves kocsányos tölgyével a város egyik legszebb területe. Jelentős még a Kossuth szobor mellett álló két tiszafa is.

I. és II. világháborús, Aradi vértanúk és az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékműveinek helyet biztosító 523 helyrajzi számú park jelenleg füvesített, fás szárú növényekkel telepített zöldterület. Kiépített sétányok csak az emlékművek közelében találhatóak.
Az Életfa Liget (hrsz.:369) jelenleg füves zöldterület, melyre 2011-től a település újszülöttjei számára fiatal facsemeték kerülnek kiültetésre.

Kiemelkedő természeti érték a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Révay György Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium parkja, mely parkerdőként az egyetlen a megyében. Fáinak legértékesebb állományát a magánosan vagy kisebb csoportokban álló kocsányos tölgyek, japán akácok és ostorfák adják. Mellettük említésre méltók a nagy- és kislevelű hársak, mezei és hegyi juharok, tiszafák, magas kőrisek, platánok és erdei fenyők.

Megemlítendő még a református templom előtti facsoport, mely kocsányos tölgyekből, vadgesztenyékből és hegyi juharokból áll.

A Malom úton (hrsz.:2080) található, 2013-ban létesített, korábban iskolaudvarként funkcionáló játszótéren néhány idős, kőris egyedekből álló facsoport található.

A település legtöbb utcájára jellemző a főként lakosság által rendszertelenül telepített, vegyes fafajokat tartalmazó, helyenként hiányos fasorok, amelyek gyakran tartalmaznak gyümölcsfajokat is.

A 2011-ben megépült elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárút teljes nyomvonalán a majdani településképet nagyban meghatározó gömbkoronára oltott kőris (Fraxinus Ornus „Mecsek”) telepítése történt meg. Mindösszesen 276 db fa került kiültetésre a kerékpárút és a főút közötti területen.

2014. év őszén a kerékpárút Malom út - Virág út kereszteződésig történő meghosszabbítása során 30 db, míg az autóbusz pályaudvar építése során további 45 db fa elültetére került sor. A telepített fafajok között található gömbkőris, közönséges platán (Platanus Hybrida), vérszilva (Prunus cerasifera Woodii), magas kőris (Fraxinus excelsior), közönséges nyír (Betula pendula) és ezüst hárs (Tília tomentosa).

A temetőkert körül 2010-ben történt fásítás, melynek eredményeként 128 db gömbkoronára oltott kőris és a temetőkerten belül 40 db mezei juhar (Acer campestre) telepítését végezték el.

A gömbkoronára oltott kőrisek telepítésének céljául szolgált hosszútávon egységes utcakép és utcafasorok kialakítása. A fajtaválasztásnál fontos szerepet játszott a település egész területére jellemző kiépített légvezeték hálózat, amely a legtöbb helyen csak alacsony növésű fafajok telepítését teszi lehetővé.

A település belterületén 4 helyen található lakott gólyafészek. A gólyafészkek helyei: József Attila út 22. (villanyoszlop), Bajcsy-Zs. út 6. (Dobozüzem kazánkéménye), Kossuth L. út 219. (villanyoszlopon a Bezerédi út kereszteződésében), Rákóczi út 4. (Tiszaföldvári Városüzemeltető Nonprofit Kft. kazánkéménye)

A helyi védelem alatt álló értékeket az egyes helyileg védett építményekről és természeti értékről szóló 43/2014.(XII.19.) számú önkormányzati rendelet tartalmazza. A 73 hrsz-ú közterületen (Kossuth tér) található kocsányos tölgy az önkormányzati rendelet alapján az egyetlen helyi védelem alatt álló természeti érték.

3.2.8. Környezeti elemek állapota, környezethasználat, környezeti terhelések

3.2.8.1. Föld, talaj

Tiszaföldvár talajai, hatalmas külterületéből kifolyólag nagyon változatosak. A zömmel löszös üledéken kilenc talajtípus alakult ki. Legnagyobb kiterjedésűek a kedvező mezőgazdasági adottságú alföldi mészlepedékes és réti csernozjom talajok, de megtalálható a réti szolonyec és réti talaj típusok is. A talajvízhatás alatti mélyebb fekvésű területek talajtípusát az agyag, illetve az agyagos vályog mechanikai összetételű réti talajok, kisebb kiterjedésben a Tisza mentén a kisebb humusztartalmú réti öntéstalajok képviselik. A szikes talajok mennyisége szintén számottevő. A déli részen humuszos homoktalaj található, innen eredeztethető a Homok településrész elnevezése is. A talajok termékenysége jó, a talajértékszámok 60-90 közöttiek. A szántók átlagos aranykorona értéke: 27,3 AK.

A mezőgazdasági területek nem szennyezettek, a műtrágya-felhasználás radikális csökkenése a talajok termőképességének jelentős visszaesését eredményezte, de egyúttal jelentős környezetterhelés csökkenést is eredményezett. A szervestrágyázás visszaszorulása mind a talajszerkezetben, mind a talajéletben is leromlást eredményezett a talaj tápanyag-csökkenése mellett.

3.2.8.2. Felszíni és felszín alatti vizek, ivóvízbázis

A Tisza folyó meghatározó szerepet tölt be településeink felszíni vizeinek rendszerében. A Tisza vízjárása a Tiszaföldvári vízmérce adatai szerint igen szélsőséges: a legkisebb vízhozam 7, 6 m^3/sec, a legnagyobb vízhozam 1 115 m^3/sec, a közepes vízhozam 105 m^3/sec. A legnagyobb árvizek kora nyáron jelentkeznek. Jelentős felszíni vízkészletnek számít a 442-es számú országos közút mellett található 75 hektáros halastó.

A település térségében feltárt rétegvizek 400 l/p-et meghaladó hozamúak, amely igen jónak mondható. A kistájon található ártézi kutak száma nagy, melyek mélysége átlagban 260 m alatti, vízhozamuk változatos. Tiszaföldváron 69 ^{o}C-os kloridos-hidrogénkarbonátos meleg vizet adó kút található, melynek mélysége 1040 méter. A termálkút gyógyvize a helyi fürdőben kerül felhasználásra. A termálvíz készlet mezőgazdasági hasznosítása nem megoldott.

Tiszaföldvár város nem szerepel a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006 (II.7.) Kormányrendelet 2. számú mellékletében felsorolt nitrátérzékeny települések listáján. A 27/2004. (XII.25.) KvVM. sz. rendelet a felszíni vizek állapota szempontjából csoportosítja a településeket. Ezen besorolás alapján Tiszaföldvár a kevésbé érzékeny területi kategóriába került. A talajvíz ivóvízként való felhasználását a vas és az arzén együttes jelenléte hátráltatja.

A település teljes területén kiépített vízmű rendszerrel és hálózattal rendelkezik. Az ivóvíz-ellátást a helyi vízmű-kutak biztosítják.

Tiszaföldváron kiépült ivóvízhálózat részben körvezetékes, részben ágvezetékes hálózatként üzemel. Az elosztóhálózat hossza, bekötővezetékkel együtt 91 816 m.

Tiszaföldvár Város közigazgatási területén a közszolgáltatást 2011. szeptember 15. napjától a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.

A Tiszazugi Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás Öcsöd gesztorságában Cserkeszőlő, Csépa, Kunszentmárton, Martfű, Nagyrév, Öcsöd, Szelevény, Tiszaföldvár, Tiszainoka, Tiszakürt, Tiszasas és Tiszaug településeken átfogó ivóvzminőség-javító beruházást valósított meg 2015. évben. A végleges átadásra 2016. évben került sor.

A „Tiszazugi Ivóvízminőség-javító projekt" (KEOP-1.3.0/2F/09-2011-0002) keretében megvalósuló műszaki megoldások a saját vízbázisra alapozott ún. önálló megoldások, amelyekben a helyben, kutakkal felszínre hozott rétegvíz, nyersvíz előírás szerinti, azaz a lakosság által fogyasztható állapotba hozatala valósul meg (különös tekintettel a víz nitrit, arzén, ammónium, vas és mangántartalmára).

Az Ivóvízminőség-javító projekt keretében megvalósuló fejlesztések:

- 1 db kút létesítése (7. számú kút)
- 2 db meglévő kút felújítása, szűrőcseréje (4. és 5. számú kutak)
- I/1. számú kút eltömedékelése
- új vízkezelési technológia kiépítése és a hozzá kapcsolódó vezetékrendszer kiépítése a vízműtelepen
- új víztároló medence kiépítése
- az ivóvízvezeték-rendszer végpontjainak összekötése, körkörösítése 2 helyszínen (586 m új vezeték lefektetése)
- 17 db mosató csomópont kiépítése
- Összesen 303 tolózár cseréje és beépítése.

A „Tiszazugi Ivóvízminőség-javító projekt" keretében Tiszaföldváron történt fejlesztések értéke nettó 641.387.434 forint.

3.2.8.3. Levegő

A helyi adottságokat és sajátosságokat figyelembe véve a levegőtisztasági állapotot befolyásoló tényezők csoportosítása a következő:

- Ipari, mezőgazdasági és szolgáltatói tevékenységek emissziói,
- Közlekedés
- Lakossági - elsősorban fűtési eredetű - légszennyezés,
- Természetes eredetű légszennyezés

Ipari, mezőgazdasági és szolgáltatói tevékenységek emissziói:
Tiszaföldváron a téglagyártással foglalkozó ALTEK Kft-nek volt jelentős bejelentett pontforrása, amely jelentős ugyan, de határérték alatti volt. Napjainkra a cég befejezte a téglagyártást településünkön.

Nyári hónapokban jelentős lehet az ülepedő por mennyisége. Ennek elsősorban a várost körülvevő mezőgazdasági területek porkibocsátása, valamint az alkalmazott technológia (nem elégséges növényborítás) az oka.

Egyes mezőgazdasági üzemek (főleg nagy létszámú állattartó telepek) esetében jelentkezhet légszennyezésként bűzhatás – elsősorban nyári időszakban.

A szennyvíztisztító telep 560 millió forint értékű állami céltámogatással megvalósuló 2006-os intenzifikálásának és bővítésének köszönhetően jelentősen csökkentek (gyakorlatilag megszűntek) az Ártézi-csatorna szaghatásával kapcsolatos panaszok.

Közlekedésből származó légszennyezés:
A belterületi utak szilárd burkolattal történő ellátásának köszönhetően csökkent az utak porkibocsátása, amely a nyári időszakban volt leginkább jellemző. Jelenleg a belterületi utak 65,47 %-a szilárd burkolattal ellátott.

Lakossági légszennyezés:
A lakossági eredetű szennyezés terén a fűtési struktúrája jelentősen átalakult az elmúlt évtizedekben: egyre nagyobb teret nyert a földgáz alkalmazása, amelynek következtében visszaszorult a szén és gázolaj fűtési célú felhasználása. Gáztüzelés esetén a füstgázok kedvező légszennyezőanyag kibocsátása mellett igen fontos, hogy nem keletkezik a vegyes tüzelésre jellemző salak és hamu, mely kiporzása révén, illetve hulladékként (elhelyezési problémákat) okoz zavaró hatást.

Ennek ellenére továbbra is jellemző a fa és széntüzelés, amely a fűtési időszakban megemelkedett füstgázok kibocsátásával okoz szennyezést.

A lakossági, kommunális eredetű légszennyezések között meg kell említeni a kerti hulladékok égetését, mely számos kellemtelenséget okozhat a közvetlen és tágabb környezetüknek. Tiszaföldvár Város Képviselő-testületének Tiszaföldvár Város környezetvédelméről szóló 24/2014. (X.02.) számú önkormányzati rendeletének 3. §-a tartalmazza a növényi eredetű kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályokat (égetésre kijelölt hónapok: március, április, október, november).

Természetes eredetű légszennyezés:
A településen élők egészségügyi állapotát befolyásolhatja a levegő pollenszennyezettsége, ami szoros összefüggésben van a zöldfelület gazdálkodással és a zöldterületek állapotával, valamint a felhagyott területek nagyságával.

Az allergiás tünetek jelentős hányadát a belélegzett növényi pollen okozza, különösen, ha a levegő egyéb szennyező anyagokat tartalmaz. A változatos magyarországi flóra fajai közül csupán néhány tucatnak van allergológiai jelentősége.

A fajok többsége a fűfélék (Poaceae) családjába tartozik, de akadnak allergének a fák és más lágyszárúak között is.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében, általában februártól októberig tart a kritikus időszak (virágzás időpontja szerinti sorrendben: mogyoró, tiszafa, szilfa, juharfa, nyírfa, kőrisfa, platánfa, tölgyfa, diófa, pázsitfüvek, gabonák, hársfa, útifű, csalán, kender, libatop, disznóparéj, üröm, parlagfű). A felsoroltak közül a parlagfű (Ambrosia artemisiifolia) az, amelyik országszerte számottevő problémát okoz. A parlagfű megjelenése és a kibocsátott pollen mértéke függ az időjárástól, valamint az adott évben nem megfelelően művelt kül- és belterületi területek nagyságától.

3.2.8.4. Hulladékkezelés

Hulladékszállítási közszolgáltatás 2001 január 1-től működik településünkön, a jelenlegi szolgáltató Inno-Szolnok Nonprofit Kft. 2013. január 1-től látja el a közszolgáltatói feladatokat. A begyűjtött hulladékot a szelevényi regionális hulladéklerakó-telepre szállítja a cég.

A településről elszállított szilárd hulladék mennyiségének alakulása (kg/év, forrás: Inno-Szolnok Nonprofit Kft. adatszolgáltatása)				
	2013	2014	2015	2016
Mennyiség (kg)	3 118 980	3 312 750	2 935 592	2 906 300

Szelektív hulladékgyűjtés 2002-ben indult el településünkön, akkor 5 helyen lett kialakítva hulladékgyűjtő sziget. A hulladékgyűjtő szigetek száma napjainkra 21-re emelkedett, ahol elkülönített papír, műanyag valamint üveg gyűjtésére van lehetőség

Tiszaföldvár Város belterületén az alábbi helyeken működik szelektív hulladékgyűjtő sziget:

1. a Kossuth Lajos úton a Széchenyi úttal szemben,
2. a Kossuth Lajos út 90. számú ingatlan előtt,
3. a Bajcsy-Zs. S. út és Nefelejcs út kereszteződésében
4. a Kalap út és Zöldfa út kereszteződésében (Kalap út 1.)
5. a Remény út és Kossuth Lajos út kereszteződésében (Remény út 29.)
6. a Bajcsy-Zs. út és a Hársfa út kereszteződésében (Bajcsy-Zs. út. 128.)
7. a Mártírok út és Vásártér út kereszteződésében (Mártírok út 112.)
8. a Kőrösi Cs. Sándor út és a Vásártér út kereszteződésében (Vásártér út 36.)
9. a Lehel út és a Kinizsi krt. kereszteződésében (Lehel út 7.)
10. a Bajcsy-Zs. út 1. számú ingatlan előtt
11. a Baross G. körút, Nyíl út és a Virág út kereszteződésében (Nyíl út 1.)
12. a Damjanich út 20. számú ingatlan előtt,
13. a Kőrösi Cs. S. út és a Füzér út kereszteződésében (Füzér út 18.)

14. a Kőrösi Cs. S. út és a Tavaszmező út kereszteződésében (Kőrösi Cs. S. út 78.)
15. a Tavaszmező út 14. számú ingatlan előtt,
16. a Hunyadi út 71. számú ingatlan előtt,
17. a Partalja út és az Ókincsem Fő út kereszteződésében az Ószőlő Fő út 81. számú ingatlan mögött;
18. a Döbrei János út 174. szám alatti ingatlanon,
19. az Óvirághegy I. és az Óvirághegy II. utakat összekötő földút mellett (Óvirághegy I. út 80.),
20. Kürti út 19. számú ingatlan előtt,
21. a Kurázsi Egyenes út 13. számú ingatlannal szemben elhelyezkedő 5194 hrsz-ú közterületen.

A szelektív gyűjtőszigetekről elszállított hulladék mennyisége (kg/év, forrás: Inno-Szolnok Nonprofit Kft. adatszolgáltatása)				
	2013	2014	2015	2016
Műanyag hulladék	5 150	4 538	5 491	6 030
Üveg hulladék	12 675	10 553	16 981	17 272
Papírhulladék	6 070	3 174	5 378	5 939

Az Önkormányzat a Polgármesteri Hivatalban szelektíven gyűjti a papírt. A település több pontján az ELECTRO-CORD Magyarország Nonprofit Kft. végzi a használt elem begyűjtését. A gyógyszertárak a felhasználatlan illetve lejárt szavatossági idejű gyógyszerek begyűjtését végzik el.

A lakosság által használaton kívüli, háztartási gépek, elektronikai hulladékok, fénycsövek, világítótestek, akkumulátorok folyamatos elhelyezése jelenleg megoldatlan Tiszaföldváron. A legközelebbi állandó gyűjtőpont Szolnokon működik. 2015-ben első alkalommal került megrendezésre a Fe-Group Invest Zrt. közreműködésével elektronikai hulladékgyűjtés településünkön, amely során használaton kívüli elektromos és elektronikai eszközök, háztartási berendezések, lemerült akkumulátorok, elemek átadására nyílt lehetőség a lakosság számára. Az egyszeri gyűjtés során a lakosok 2015. évben 5,6 tonna hulladékot adtak át a gyűjtő számára. A lakosság részéről a 2016. évben is igény merült fel a gyűjtés ismételt megszervezésére. A második alkalommal megrendezett hulladékgyűjtés során összesen 11 tonna hulladék került átadásra a gyűjtő részére. A településen évről évre több intézmény és civil szervezet regisztrál és vesz részt a TE SZEDD elnevezésű országos hulladékgyűjtési akcióban.

Az illegális hulladéklerakás gyakorisága az utóbbi időszakban jelentősen nem változott, a bezárt hulladéklerakó környezetében, a homoki szőlős-gyümölcsös területen és az országos főutak mentén fordul elő legtöbbször.

Az egészségügyi ellátás során keletkező hulladékok veszélyes hulladékok csoportjába tartozik, ezért annak gyűjtése és kezelése elkülönül a kommunális hulladékoktól.

Tiszaföldvár Város közigazgatási területén keletkező egészségügyi hulladékot külön erre a célra rendszeresített speciális gyűjtőedényben, hűtött állapotban gyűjtik és tárolják az egészségügyi alapellátásban közreműködő háziorvosok, házi gyermekorvosok, fogorvosok, védőnői szolgálat, központi orvosi ügyelet és laboratórium dolgozói. A keletkező veszélyes hulladék mennyisége 10-20 kg/hónap, amely havi rendszerességgel kerül átadásra a Design Kft-nek.

A Szelevényi és az egykori Hunyadfalva-Kőtelki hulladékgazdálkodási rendszerhez tartozó települések szilárdhulladék-lerakóinak térségi szintű rekultivációs programja" (KEOP-2.3.0/2F/-09-11-2011-0002) pályázattal, Öcsöd település gesztorságával lehetőségünk nyílt a Tiszaföldvár 0303/a helyrajzi számú bezárt települési hulladéklerakó területének rekultiválására.

A projekt célja, a rekultiváció elvégzése következtében a környezetszennyezés lehetőségek szerinti megszüntetése, mérséklése, a szükséges beavatkozások megtétele, valamint - a szennyeződés további terjedésének megakadályozása révén - a lerakók térségében jelentkező környezeti terhelés jelentős csökkentése, az érintett terület környezeti állapotának javítása.

A projekt a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség és az Európai Unió támogatásával, a Kohéziós Alap társfinanszírozásával valósult meg. A projekt keretében a tiszaföldvári hulladéklerakó rekultivációja bruttó 229.433.367 forintból valósult meg, amelynek kivitelezési munkálatai 2014. évben fejeződtek be.

A Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség 7129-5/2010. számú rekultivációs határozata alapján a Tiszaföldvári rekultivált hulladéklerakó utógondozási időszaka 2023. december 31-ig tart. Az utógondozási időszakban az üzemeltetési feladatokat a Tiszaföldvári Városüzemeltető Nonprofit Kft. látja el.

3.2.8.5. Szennyvízelvezetés és –tisztítás

Tiszaföldvár, a Tiszaföldvár - Szennyvízelvezetési Agglomeráció egyetlen tagja, amely szigetüzemként működik. A Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programról szóló 25/2002. (II. 27.) Korm. rendelet 2. mellékletében foglaltak szerint, a 15-150 eLE, normál terület besorolású agglomeráció.

Tiszaföldvári Szennyvíztisztító Telep eleveniszapos technológiával tisztítja meg a településen keletkező szennyvizet. A telep napi kapacitása 1200 m^3 / nap. A szennyvíztisztító telep üzemeltetője a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.

Szennyvízgyűjtő hálózat adatai:

- kiépített, elválasztott rendszerű csatornahálózatból
  - gravitációs rendszer: 71 906,7 m
  - nyomóvezeték rendszer: 10 465,5 m

A szennyvízgyűjtő hálózatba kapcsolt lakások száma folyamatosan emelkedik. Jelentős eredménynek mondható a 2013-ban befejezésre kerülő Homoki területeken történt csatornaépítés.

A bekötött lakások számának alakulása:

- 2001-ben 769 db,
- 2010-ben 2730 db,
- 2014-ben 3668 db.

A lakások mellett 249 db közületi felhasználó is csatlakozik a hálózatra.

A város szennyvízgyűjtő-hálózatába 2001-ben a lakások 18,92%-át kötötték be, 2011-ben már 61,55%-át, ami 2015 végére már elérte a 76,8%-ot. A hálózatra csatlakozottak arányának növekedése kizárólag a bekötések számának növekedéséből ered, mivel a város lakásszáma az elmúlt 15 évben nem változott lényegesen.

A városban a csatornázatlan területeken keletkező települési folyékony hulladék (szippantott szennyvíz) befogadására és tisztítási folyamatba történő becsatlakoztatására az átalakított szennyvíztisztító-telepen van lehetőség. Éves szinten 1000 m^3 szennyvíz érkezik be a tisztító telepre.

A kommunális szennyvizek kibocsátása a telepen történt tisztítást követően az Ártéri-csatorna befogadóba történik.

3.2.8.6. Zaj és rezgésvédelem

Tiszaföldvár településen zaj- és rezgés kibocsátást okozó tevékenységet elsősorban a helyhez kötött üzemi létesítmények, telephelyek, szórakozóhelyek okozhatnak, amelyek mellett meghatározó a közlekedésből adódó zajterhelés is.

Üzemi eredetű zaj és rezgés:
A város zajhelyzete az üzemi (ipari) létesítményektől eredő zajterhelés szempontjából kedvezőnek tekinthető. A településen nem található ugyan kijelölt ipari park, ennek ellenére a legtöbb ipari létesítmény annak szélein és külterületén helyezkedik el. Egyes kisebb méretű telephelyek okozhatnak zavaró mértékű zajterhelést a beépítés miatt viszonylag közel elhelyezkedő zajtól védendő sűrűbben lakott városi környezetben.

Közlekedésből eredő zaj és rezgés:

Tiszaföldvár Város jelenlegi zajhelyzetét a város túlnyomó részén a közúti közlekedéstől eredő zajkibocsátás határozza meg, amely mellett meg kell jegyezni a település keleti oldalán elhaladó vasútvonalat is. A település határában 1885-ben megépült vasútvonalon Szolnok-Szentes között naponta 25 személyszállító szerelvény halad el, amelyek 70 dB körüli zajterhelést eredményeznek annak közvetlen környezetében. A legnagyobb közúti forgalom a település keleti oldalában elhaladó 442-es számú Szolnokot Kunszentmártonnal összekötő országos közúton és a településen áthaladó Martfűt Cserkeszőlővel összekötő 4633-as számú közúton figyelhető meg. A közlekedési zajártalmat előidéző tényezők:

- helyi és átmenő személygépjármű forgalom,
- tehergépjármű forgalom,
- autóbusz közlekedés.

Szabadidős tevékenységből származó zaj-és rezgésterhelés:

Tiszaföldvár zajhelyzete a szabadidős létesítményekből eredő zaj-és rezgésterhelés szempontjából kedvezőnek ítélhető. Szabadidős (elsősorban vendéglátó-ipari) tevékenység terén a városra jellemző településszerkezeti felépítés következtében (egységes lakóterületek) jelentős és állandó zajforrás csak kevés található. Időszaki zajkonfliktust (az alacsony lakossági tolerancia szint miatt) alkalmi rendezvények (motoros találkozó, városi ünnepségek) is okozhatnak. A városban elszórtan találhatóak vendéglátó egységek és zenés szórakozóhelyek, amelyek helyi szinten, közvetlen környezetükben okoznak zajterhelést.

3.2.8.7. Környezettudatosság

A fenntartható fejlődés elősegítésének, a természeti és környezeti értékeink megőrzésének fontos láncszeme a környezettudatos gondolkodás. A környezeti nevelés és a környezettudatos gondolkodás átfogó célja, hogy elősegítse a társadalom környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élőtermészet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A szemléletformálás minden környezetet érintő probléma (hulladékképződés, vízhasználat, takarékosság) megoldásához és a meglévő kedvezőtlen folyamatok megőrzéséhez is szükséges. A fogyasztói szokások kedvezőtlen tendenciájának növekedése következtében nő a települési hulladék mennyisége és szennyvíz szennyezőanyag koncentrációja. Ivóvíz fokozódó használata következtében nő a felszíni eredetű vízszennyezés kockázata, a közlekedési és lakossági szektorban pedig folyamatosan nő az energiafelhasználás mértéke.

Mindezek változtatásának céljából szükséges az emberek szemléletmódján változtatni. A környezeti nevelés komplex feladat, amely csak úgy lehet sikeres, ha az oktatási intézmények, civil szervezetek és természetesen a családok együttműködése megvalósulna. Ez az összefogás még akadozik, kevés helyen működik, a legnagyobb teher és felelősség az oktatási intézményekre hárul. Az iskolákban és óvodákban a nevelés az intézményeken belül és azon kívül történik, de nagyon eltérő módon és minőségben, például szakkörök, tanulmányi kirándulások, stb.

Az óvodákban prioritás a környezeti nevelés megvalósulása az egészséges életre nevelésben, a környezeti kultúra és a hagyományok megőrzésében, valamint kirándulások szervezésében valósul meg. Az általános iskolákban nem szerepel önálló tantárgyként a környezetvédelem, hanem a kerettantervben kisebb órakerettel rendelkező tantervi modulokban jelenik meg, több tantárgy órakeretéből részesedve. A középiskolákban a környezeti nevelés inkább a szaktárgyak oktatásához kapcsolódik. Itt a diákok életkori sajátosságaikból adódóan nehezebben megközelíthetőek és a próbálkozás is visszafogottabb irányukban, számukra még aktívabb környezetvédelmi ismeretszerzést kell biztosítani. Az óvodáknak és az általános iskoláknak van a legnagyobb szerepe a környezettudatos nevelésben, hiszen a felnőtt lakosság nagyobb része érdektelen ezen a területen.

A környezettudatos szemléletformálásban nem csak az oktatási intézményeknek van szerepe, hiszen a környezetvédelmi civil szervezetek is szerveznek felhívásokat, illetve programokat, rendezvényeket, melyekkel fel kívánják hívni a lakosság figyelmét, megmutatni számukra, mely módszerekkel élhetnek környezettudatosan.

3.3. Társadalom

3.3.1. Demográfiai adatok

A hivatalos adatok szerint Tiszaföldvár állandó népességszáma a 2016. január 1-i állapotnak megfelelően: 11.137 fő, lakónépessége 10.741 fő (5522 fő nő és 5219 fő férfi). A lakosságszám évről évre csökkenő tendenciát mutat. Ennek ellenére Tiszaföldváron a legnagyobb a kunszentmártoni kistérség tekintetében a népsűrűség. A demográfiai mutatókban, az előző évhez képest nem figyelhető meg jelentős mértékű változás.

Tiszaföldvár lakónépességének megoszlása (2016.január 1.)		
korcsoport	**lakosságszám (fő)**	**korcsoport aránya a lakónépességhez viszonyítva (%)**
0-14	1562	14,5
15-64	7185	66,8
65-	1994	18,5

3.3.2. Közbiztonság

A város közigazgatási területe 80 négyzetkilométer, amelyből 11 négyzetkilométer belterületnek minősül. Tiszaföldvár lakossága mintegy 11.000 fő. A Tiszaföldvári Rendőrörs a Kunszentmártoni Rendőrkapitányság illetékességi területéhez került 2015.július 01-i hatállyal.

Tiszaföldvár belterületére a tagoltság jellemző. A déli településrészen az un. homoki területen jellemzően a nagy telekméretű felosztás figyelhető meg, amelynek népsűrűsége elmarad a város északi részétől.

A Tiszaföldvári Rendőrörs illetékességi területén 2015.01.01-től 2015.12.31-ig 343 bűnügy vált ismertté, mely az előző év adataihoz képest jelentős, 12,9 %-os csökkenést mutat és az elmúlt 6 év legalacsonyabb értéke. 2011 óta folyamatosan csökken a városban elkövetett, regisztrált bűncselekmények száma.

3.3.3. Egészségügy, szociális ellátás, oktatás, művelődés, esélyegyenlőség

Tiszaföldváron felnőtt és gyermek ellátást biztosító háziorvosi rendelő egyaránt működik. A felnőtt lakosság ellátásra 5 háziorvosi körzet van kialakítva, illetve 2 db gyermekorvosi praxis és 2 db fogorvosi ellátást biztosító praxis üzemel a településen. Fekvő- és járóbeteg szakellátás tekintetében Tiszaföldvár a Szolnoki Hetényi Géza Kórházhoz tartozik. A településen a Hetényi Géza Kórház által kihelyezett reumatológiai szakrendelés működik, amely segítségével a betegellátás mellett lehetőség nyílik fizikoterápiás kezelések igénybevételére is. Az önkormányzat saját fenntartásában minilabor működik a településen. A lakosság körében folytatott életmód megfelel az országos átlagnak, annak változása, egészségesebb életmód, illetve táplálkozási szokások kialakítása prevenciót és felvilágosító munkát igényel. A környezeti hatások mértéke nem olyan jelentős, hogy kedvezőtlenül befolyásolná a lakosság egészségi állapotát, továbbá a levegő és a víz minősége egyaránt megfelelő. A társadalmi, gazdasági, szociális és kulturális viszonyok megfelelnek a magyarországi települési viszonyoknak. A városban működő háziorvosi praxisok adatai alapján a következő főbb betegségcsoportok határozhatók meg az itt élők körében: mozgásszervi (37,9%); szív- és érrendszeri (29,8%); magas vérnyomás (46,5%); cukorbetegség (16,1%); légúti betegségek (11,7%).

Az önkormányzat tulajdonában és fenntartásában 3 db óvoda működik a településen. A városban az önkormányzat tulajdonát képező, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ által fenntartott általános iskolai képzést biztosító intézmények száma 3 db, továbbá 1 db középfokú képzést biztosító gimnázium és 1 db megyei fenntartásban álló gyógypedagógiai intézmény működik a településen.

Az idősek gondozását a helyben működtetett Egyesített Szociális Intézményrendszer biztosítja szociális alapellátás és szociális szakellátás nyújtás által. A kisebbségi önkormányzattal együttműködve az

önkormányzat feladatának tekinti a roma célcsoport élethelyzetének, társadalmi esélyegyenlőségének javítását, munkaerő piaci integrációjuk elősegítését.

3.3.4. Szabadidő, sport

A helyi fiatalok sportolási és szabadidős kikapcsolódási lehetőségeit növelni szükséges. A városban működik úszóklub, és férfi futball szakosztály. Meghatározó funkciót töltenek be a településen működő balett és tánc csoportok. Emellett a kikapcsolódni vágyók több sportegyesülethez (R-08 Postagalamb SE, Tiszaföldvári Lovas klub egyesület, horgászegyesületek) csatlakozhatnak és választhatnak a szakkörök kínálta lehetőségek közül.

3.3.5. Hagyomány és kultúra

Különféle társadalmi programjaival, a művelődés, kulturálódás helyi feltételeit egyrészről a Városi Művelődési Ház biztosítja, másrészről a Tiszazug, a Tisza és a Körös által határolt vidék természettudományi és néprajzi tárgyi anyagát, valamint jelentős történeti dokumentációit - és fényképgyűjteményét mutatja be a Tiszazugi Földrajzi Múzeum. A múzeum őslénytani gyűjteménye a harmadik legnagyobb Magyarországon. A gyűjtemény kiemelkedő darabja a Tisza medréből 1968-ban kiemelt bödönhajó, de jelentős a térképtár, a földrajzi és a helytörténeti fotóanyag. Érdekes a néprajzi gyűjtemény is, amelynek gyarapítását a különböző kiállítások tematikájához igazodva végzik, valamint a múzeum területén létesített gyógy – és fűszernövény kert, amely a múzeum látogatóit ismerteti meg a népi gyógyászatban alkalmazott növényekkel. Fontos bástyája a helyi kulturális életnek a Városi Galéria, mely helyi amatőr képzőművészek kiállító helye. A településen működő fontosabb egyesületek, szakkörök: Tiszaföldvári Férfikórus Egyesület, Szivárvány Gobelin kör, Tiszaföldvári Képzőművészeti Alkotók Köre,).

3.4.Gazdaság

3.4.1. Vállalkozások, kereskedelem és szolgáltatás

A település természeti adottságai a növénytermesztésnek, így a mezőgazdaságnak kedveznek, az állattenyésztés kisebb súllyal van jelen. A település közigazgatási területén működő könnyűipari cégek (cipő üzem, doboz üzem, fa feldolgozó üzem), és fuvarozó vállalkozások működnek. A település területén megközelítőleg 260 db bejegyzett vállalkozás található, amelyek közül legjelentősebbek: Nagy és Társa Kft., Szabózófa Kft., Szicsek Kft., Ilona Malom Kft., Cikta Cipőgyár Kft., Tiszapack Kft.

3.4.2. Energiaforrások, vezetékes közművek

A település közműellátottsága (víz, gáz, villamos energia bekötések) – a szennyvízelvezető hálózat kivételével – teljes körű.

Az önkormányzat tulajdonát képező B-46-os termálkút 69 ^{o}C-os vize 1040 m mélységből tör a felszínre. A kitermelt termálvíz a Tiszaföldvári Gyógyvizű Strandfürő és Kemping medencéinek vízellátását, valamint a környező üzemek és vendég,- és magánházak téli fűtését szolgálja. A termálvíz energetikai célú felhasználására korábban volt példa. A termálvízzel felszínre kerülő kísérőgázzal villamos- és hőenergia termelésre került sor, mely három városi közintézmény (Kossuth Lajos Általános Iskola, Hajnóczy József Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium, Vadárvácska Óvoda) gázfűtését helyettesítő, illetve azzal párhuzamosan is működő alternatív fűtését biztosította. A kísérőgáz ezen típusú felhasználása mára megszűnt.

A Napelemek telepítése Tiszaföldvár hét közintézményének megújuló energiával való ellátására elnevezésű, KEOP-4.10.0/N/14-2014-0242 számú pályázat során napelemek telepítésére került sor Tiszaföldvár hét közintézményét érintően 2015-ben. A mintegy 47 millió Ft összköltségű beruházás célja, hogy az önkormányzat hét intézményénél a villamos energia felhasználás jelentős részét kiváltsa a napelemes rendszer által termelt villamos-energia. A beruházás során összesen 202 db napelem telepítése valósult meg, melyek termelése a jelenlegi felhasználás mintegy 70 %-át teszi ki. A napelemek összes termelése 57.314 kWh/év, amely éves szinten 53 tonnával csökkentette a CO2 kibocsátást. A napelemek révén az intézmények villamos energia költségének közel 2/3-a megtakarítható. A beruházással érintett intézmények: Polgármesteri Hivatal épülete, Belterületi Óvoda két épülete, Homoki Óvoda épülete, Vadárvácska Óvoda fő épülete és tagintézménye, Művelődési Ház épülete.

3.4.3. Infrastruktúra, közlekedés

A város keleti oldalán halad végig a Szolnokot Kunszentmártonnal összekötő 442. számú országos főút. A település belterületét észak-déli irányban a 4633. számú közlekedési út szeli át. A települést érintő két főút mellett jelentős forgalmat bonyolít az azokat összekötő 46334 számú Döbrei János út, valamint a 4628 számú Mártírok út. A települést érintő főutak hossza 12,008 km. Tiszaföldvár Város területén nem történt országos közutat érintő felújítás, a Mártírok út 2009. évben történő aszfalt kopóréteg cseréje óta.

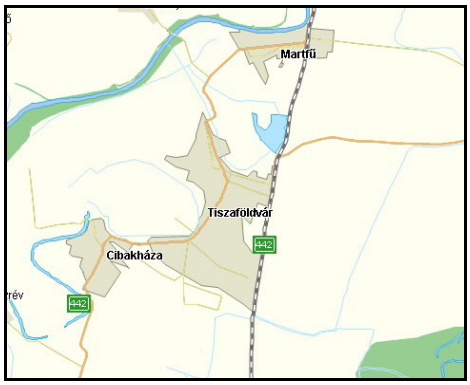

Tiszaföldvár térképe (forrás: www.utvonalterv.hu)

Tiszaföldvár úthálózatának adatai (forrás: Tiszaföldvári Polgármesteri Hivatal 2016.)

	Belterületi utak (km)	Külterületi utak (km)
Úthálózat hossza	92,099	130,259
Burkolattal ellátott utak hossza	60,237	12,978
Burkolatlan utak hossza	31,862	117,281
Kerékpár utak hossza	2,954	
Járdák hossza	70,575	

A belterületi utak szilárd burkolattal történő ellátásának köszönhetően csökkent az utak porkibocsátása, amely a nyári időszakban volt leginkább jellemző. Jelenleg a belterületi utak 65,4 %-a burkolattal ellátott. A szilárd burkolattal ellátott utak állapotából adódóan egyes utak, útszakaszok felújításra szorulnak.

Tiszaföldvár Város Képviselő testülete 2015. évben fogadta el a 2015-2019 közötti, 5 éves időszakra szóló útalap-építési koncepciót, amely során a település burkolat nélküli útjain kerül útalap kiépítésre. 2015. évben 2570 méter hosszúságban került útalap kiépítésre A fennmaradó időszakban várhatóan további 9098 m hosszúságban történik meg a földutak útalappal történő ellátása, amely által az eddig kiépítetlen belterületi utak járhatóságának jelentős javulása várható.

2015. évben került átadásra a település központjában, a Kossuth Lajos út, Virág út és Mártírok út kereszteződésben megépült autóbusz pályaudvar**.** Az ÉAOP-3.1.4./A-11-2012-0002 azonosító számú, 304.110.962,- Ft nettó összköltségű projekt keretében megvalósuló beruházással a helyközi és távolsági autóbusz közlekedés minőségi javulás figyelhető meg. Az autóbusz pályaudvar épülete jellegzetes alakjával és formáival a városközpont meghatározó épületévé is vált egyben.

A buszpályaudvar területén 4 db kocsiállás mellett a helyi járatos autóbusz megállója is helyet kapott, továbbá kialakításra került 14 db gépkocsi parkolóhely és 40 db kerékpár tároló.

2011-ben került átadásra a település főútvonala mentén, a Nefelejcs úttól az Ókincsem II. út kereszteződéséig tartó 2478 m hosszúságú 2,75 m széles elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárút. Az ÉAOP-3.1.3/A-09-2009-0013 azonosító számú bruttó 101.968.974 Ft összköltségű projekt a település hosszú évek óta tartó közlekedési problémáját oldotta meg. A projekt legfontosabb hatása, hogy a település Észek-Déli irányú kerékpáros közlekedése biztonságossá vált, valamint a gépjármű forgalmat sem akadályozzák az úttesten haladó kerékpárosok.

A buszpályaudvar építése során további 286 m, 3,8 m széles elválasztás nélküli gyalog-és kerékpárút is kiépítésre került, amely az autóbusz pályaudvart köti össze a már meglévő, Nefelejcs útig tartó kerékpárúttal. A gyalog- és kerékpárút nyomvonala mentén több helyen került sor gyalogos és kerékpáros átkelőhelyek létesítésére, amely tovább növelte a közlekedés biztonságát.

A Tiszaföldvár Város területén helyi autóbusz közlekedés működik. A helyi járat kiemelten fontos a diákok és az idősek szempontjából, hiszen a település egyes részei igen távol helyezkednek el egymástól. A szolgáltatóval kötött szerződés alapján az N-R-A BUSZ Kft. 2013 jan. 28-a óta látja el a szolgáltatói feladatokat, várhatóan 2018. január 27-ig. A jelenleg érvényes menetrend alapján az autóbusz járat munkanapokon, hétfőtől szombatig közlekedik.

A fenntarthatóság mellett komoly változást igényel a Tiszaföldváron található állami tulajdonú utak (4633. számú út, Döbrei János út) rendezése, fejlesztése. A jelenlegi állapot városképi szempontból elfogadhatatlan. Szükséges lenne a új burkolat építése mellett a teljes űrszelvény rendezése, nyílt vagy zárt csapadékvíz elvezető rendszer és parkolók kiépítése.

Vízi közlekedés szempontjából előrelépést jelent, hogy 2013-tól a Tisza folyón újra üzemel a komp, amely a Vezsenyre történő átkelést teszi lehetővé.

Kompátkelő a Tiszán

Vasúti közlekedés:

Tiszaföldvár keleti szélén elhaladó Tiszatenyő-Kunszentmárton vasútvonal 1885-ben épült, melyet később egészen Makóig hosszabbítottak meg. A vasútvonal mentén Tiszaföldvár és Homok elnevezéssel két vasúti megállóhely is működik településünkön. A Szolnok-Szentes között közlekedő személyszállító szerelvények 23 állnak meg napi szinten a településen. A korábbi teherforgalom napjainkra jelentősen lecsökkent.

3.4.4. Épített környezet

Tiszaföldvár belterülete 8034 ha, népsűrűsége 138 fő/km². A tiszaföldvári lakosság és a településre más városokból (főként a helyi gyógyfürdő felkeresése végett) ide érkező turisták, átutazó vendégek közérzetét nagymértékben befolyásolja a település közterületeinek, utcáinak állapota, tisztasága, rendezettsége. Sajnos a közterületek állapota nem mindenhol közelíti meg az elvárt szintet, de összességében elmondható, hogy a települési infrastruktúra és a köztisztaság helyzete elfogadható.

Az épített környezet állapotával kapcsolatos fő problémák:

- a lakásállomány, a lakóépületek állapotának romlása;
- a középületek, közterek, műemlék jellegű épületek állapotromlása.

3.4.5. Foglalkoztatás

Az állandó munkalehetőségek száma korlátozott, a mezőgazdaság kínálta lehetőségek csak idényjellegűek. Az idegenforgalom nyújtotta lehetőségek kihasználatlanok. A településen megközelítőleg 260 db bejegyzett vállalkozás működik. A közigazgatási intézmények és a meglévő vállalkozások által biztosított munkalehetőségek száma nem elegendő a lakosok megélhetéséhez, a felnövekvő fiatal generáció helyben tartásához. Jellemző a képzett fiatalok elvándorlása. A lakosok és a vállalkozások átlagjövedelme az országos és megyei átlag alatti.

3.4.6. Ipar

A településen jellemzően könnyűipari vállalkozások működnek (cipő üzem, doboz üzem), de emellett kiemelkedő a Nagy és Társa Kft., melynek fő tevékenységi köre az árufuvarozás, illetve az országos hírnévre szert tett Szicsek Kft., mely pálinka főzéssel, szesz és likőr előállítással és kereskedelemmel foglalkozik.

3.4.7. Mezőgazdaság

3.4.7.1. Vízgazdálkodási terület

Tiszaföldvár fejlődésében komoly szerepet játszott az 1970-es évek elején megépített Nagykunsági öntözőrendszer és a rátelepített nyomócsöves öntöző telepek megépítése. Ezeknek az

öntözőrendszereknek köszönhető a Tiszazug térségében és azon belül a Tiszaföldvár külterületén kialakult korszerű, iparszerű mezőgazdasági termelés. Ez komoly és viszonylag stabil jövedelmet biztosít a tiszaföldvári gazdálkodók számára.
Ennek az öntözőrendszernek egyéb szerepe is van, mivel ezen keresztül történik a halastó vízigényének, továbbá a tiszai és körösi holtágak vízutánpótlásának biztosítása. Szerepe van a térség ökológiai egyensúlyának biztosításában, turisztika, idegenforgalom, és horgászat (szabadidő, sport) fejlesztésében. Az öntözőrendszer kettős hasznosítású, mivel a belvízelvezetésben is szerepe van.

3.4.7.2. Agrárkörnyezeti program

A település nem rendelkezik elkülönült agrárkörnyezeti programmal.

3.4.7.3. Ökológiai gazdálkodás

Az ökológiai gazdálkodás sajátosságainak ismerete, elterjedése a településen nem jellemző.

3.4.8. Idegenforgalom

Tiszaföldvár egyik vonzereje, hosszú távú stratégiai jelentősége az itt feltörő termálvíznek köszönhető. A gyógyfürdő szolgáltatásainak bővítésével növelhető lenne a gyógyturizmus iránt érdeklődők helyben eltöltött vendégéjszakáinak a száma is**.** Az idegenforgalom szempontjából a strandfürdő rendezése és fejlesztése is elengedhetetlen.

Gyógyvizű Strandfürdő és Kemping

Az idegenforgalom szempontjából jelentős kulturális létesítmények: Tiszazugi Földrajzi Múzeum (2016-ban 11 654 fő látogató), Városi Művelődési Ház, Városi Galéria

Turisztikai szempontból jelentősnek számít az évről évre megrendezésre kerülő Griff Nemzetközi motoros találkozó és a Paprikás Ételek Főzőversenye.

Szicsek Pálinkafőzde és látogatócentrum lehetőséget ad a látogatók számára, hogy betekintsenek a pálinkafőzés menetébe és pálinkakóstolón vegyenek részt.

Építészeti szempontból kiemelkedő Kossuth ház, Kossuth szobor, szabadkéményes ház (Kossuth u. 2), római katolikus, református és evangélikus templomok)

A meglévő turisztikai látványosságok mellett indokolt volna a lovas turizmus, a horgász-és vadász turizmus, és az agroturizmus élénkítése is.

Szükséges a település hagyományaira épülő, valós turisztikai vonzerővel bíró rendezvény kidolgozása, megvalósítása.

3.5. Településszerkezet, környezetkultúra

3.5.1. Településszerkezet

A településszerkezet kialakulását a múltban folytatott mezőgazdasági termelés logikája nagyban befolyásolta. A város északi központi része a sűrűbben lakott, szerkezetére a szabálytalanul vezetett utcák és rendezetlenül tagolt telkek határozzák meg. A délre fekvő Ószőlő, és Homok elnevezésű településrész szerkezete az egykori szőlő. és gyümölcsös ültetvények telekfelosztásán alapul, melyre a hosszú szűk utcák a jellemzők. Funkcióját tekintve a település központi része Kossuth L. út vonalában a régi városrész központja mellett a Kossuth Lajos út, Mártírok út, Virág út kereszteződésének környékére helyeződött át.

Térképpel szemléltethető a településszerkezet:

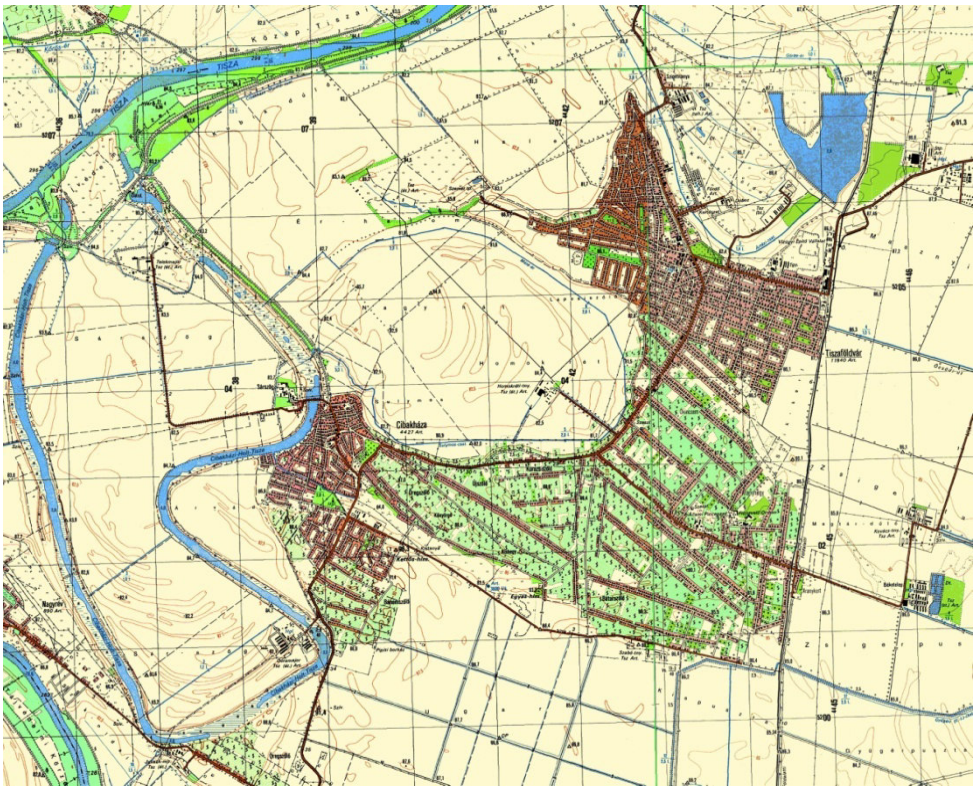

Forrás: Tiszaföldvári Múzeum adattára

3.5.2. A település lakásállománya

Tiszaföldváron 4690 db lakóingatlan található. A település lakásállományát döntően családi házas épületek jellemzik. Egyes épületek felújítása indokolt lenne, ám azok tulajdonosainak (főként idősek) anyagi lehetőségei csak ritkán teszik ezt lehetővé.

3.5.3. A helybeli műemléki és építészeti emlékek

Helyi, egyedi védelem alá esik a Poroszlai Sándor által készített Kossuth szobor, az 1896-ban épített Vízmedence (ami 2010-ben restaurálásra került), az 1894-ben fúrt 266 m mélységű Ártézi kút, a Kossuth L. út 2. szám alatt található szabadkéményes ház, a Kossuth L út 101. szám alatt található Kossuth ház, valamint a Bajcsy-Zs. E. út 2. szám alatt található Tiszaföldvári Polgármesteri Hivatal épületének Kossuth térrel határos homlokzata.

A felújított vízmedence

3.6. A település intézményrendszere

3.6.1. Önkormányzati, társulási, egyéb ellátó szervezetek

A település fontosabb közintézményei:

- Tiszaföldvári Polgármesteri Hivatal
- Rendőrörs
- Általános és Közép Iskolák (Kossuth Lajos Általános Iskola, Papp Bertalan Ószőlői Általános Iskola, Homoki Általános Iskola, Hajnóczy József Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium, Révay György Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény)
- Orvosi rendelők, gyógyszertárak
- Posta
- Városi Művelődési Ház, Városi Könyvtár, Tiszazugi Földrajzi Múzeum
- Egyesített Szociális Intézmény (Idősek otthona, Idősek klubbja)

A Tiszazugi kistérség településeinek összefogásával jött létre a Tiszazugi Önkormányzatok Társulása. Tiszaföldvár Város Önkormányzata a társulás tagjaként kötött szerződést a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást ellátó Inno-Szolnok Nonprofit Kft-vel, valamint az orvosi ügyeletet ellátó Emergency Service Kft-vel.

3.6.2. A fenntartható fejlődés intézményi képviselete

A fenntartható fejlődés ügyének jelenleg nincs intézményi szinten foglalkoztatott felelőse a városban.

3.6.3. Civil szervezetek

A településen működő civil szervezetek listája Tiszaföldvár Város honlapján megtalálhatók az alábbi címen http://tiszafoldvar.hu/civil-szervezetek/ Tiszaföldvár Város Önkormányzata lehetőségeihez mérten készséggel támogatja a civil szervezeteket.

3.7. Környezeti nevelés, a fenntarthatóság formális és informális oktatása

A helyi óvodák és iskolák, oly mértékben foglalkoznak a környezeti neveléssel, amilyen mértékben a pedagógiai programok kötelezik arra a pedagógusokat.

A település életében jelenleg biztosított a fenntartható fejlődéssel összefüggő, egyfajta szemléletformáló informális oktatás, a különféle programok, intézkedések révén – önkéntes hulladék gyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése stb.

Szükséges a felnőtt lakosság képzése tájékoztatása a növényi eredetű hulladékok hasznosítási lehetőségeiről (komposztálás).

3.8. Települési környezetvédelmi program

A város 2001-ben készítette el a település Környezetvédelmi programját, amelynek legutóbbi legutóbbi felülvizsgálatára 2011-ben került sor.

.

4. Fenntarthatósági tervek és célok

A környezet jelenlegi állapotának ismeretében, meg kell fogalmaznunk azokat a célokat, melyeknek megvalósítása fontos feladat.

4.1. SWOT-analízis

A stratégiai tervezés egyik módszere, eszköze a SWOT-analízis. A SWOT elemzéssel feltérképezhetjük egy piac, iparág, üzlet, termék, szolgáltatás stb. piaci életképességét, illetve megismerhetjük, hogy mely feladatok a legfontosabbak stratégiai szempontból. Leggyakrabban az üzleti terv részét képezi: bankok, vagy befektetők számára készül, hogy látható legyen az üzleti tervben, mik a megtérülés esélyei, arányai, de egy település helyi fenntarthatósági terve stratégiai elemeinek meghatározásához is kiválóan alkalmazható.

A SWOT elemzés magyar megfelelője a **GYELV elemzés**.

- **Gyengeségek**: belső tényezők: olyan dolgok, amik nem jól működnek, de lehet rá befolyás, hogy jobb legyen.
- **Erősségek**: belső tényezők: pozitív dolgok, amik jól működnek és lehet rá befolyás, hogy még jobban működjenek.
- **Lehetőségek**: külső tényezők: olyan adottságok, amelyeket nem tudunk befolyásolni, de kedvezőek, és rájuk építve kihasználhatjuk az erősségeinket.
- **Veszélyek**: külső tényezők: olyan korlátok, negatív tényezők, amelyeket nem tudunk befolyásolni, és csökkentik a siker esélyeit, kockázatot is jelentenek.

Amikor SWOT elemzést végzünk a stratégia kiértékelése céljából, akkor a hangsúlynak nem azon kell lennie, hogy mindenféle erősséget, gyengeséget, lehetőséget és veszélyt felsoroljunk, hanem inkább azon, hogy felismerjük azokat, amelyek kapcsolatban állnak a stratégiával. Ez még mindig nem elég, mert néhány erősség vagy gyengeség fontosabb lehet a stratégia építésénél vagy a piaci helyzet szempontjából, mint a többi, és ugyanez vonatkozik a lehetőségekre és veszélyekre is. Fontos tehát, hogy a SWOT-listát kiértékeljük abból a szempontból, hogy milyen következményei vannak a stratégiára nézve, és a stratégia alkotásánál milyen területeket kell még feltárni.

Strengths – Erősségek	**Weaknesses – Gyengeségek**
- 2015-ben korszerű autóbusz pályaudvar került átadásra - a város rendelkezik középfokú oktatási	- fogyatkozó népesség - oktatási intézmények tanulólétszáma csökken - az önkormányzat tulajdonában álló épületek,

intézménnyel - a városban Idősek Otthona működik, amelyre folyamatos igény jelentkezik - Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény működik a településen - minilabor működése - Tiszazugi Földrajzi Múzeum - feltárt termálvízforrással rendelkezik a település, amely gazdasági és idegenforgalmi fejlesztéseket tesz lehetővé - a természetközeli élőhelyek állapota természetvédelmi szempontból elfogadható - Tiszaföldvár kül- és belterületét részben rendkívül jó minőségű talajok borítják nagy méretű zöldterületek találhatók a város központi részén - Tiszaföldvár kedvező mezőgazdasági adottságokkal rendelkezik. - elmúlt években utcaképet meghatározó fásítások történtek a település főútján és a temető környékén - a település legfontosabb helyein megtörtént a csapadékvíz elvezető rendszer kiépítése - a kommunális szilárd hulladék biztonságos gyűjtése és elhelyezése - a szelektív hulladék gyűjtés a lakosság teljes egészének elérhető - a bezárt hulladéklerakó rekultivációja 2014-ben befejeződött - ivóízminőség-javító program keretében megújult vízműtelep és a részben felújításra került az ivóvíz vezeték hálózat 2016-ban átadásra került - kiépített infrasruktúra	intézmények felújításra szorulnak - háziorvosok átlagéletkora 50 év felett van - a térség jelenlegi alacsony gazdasági potenciálja - nincs a városban ipari park - termálvíz turisztikai és gazdasági kihasználatlansága - monokultúrás gazdálkodás - megújuló energiaforrások kihasználatlansága (termálenergia) - Homoki városrészen több helyen vannak elhanyagolt, gondozatlan ingatlanok - öregedő épületállomány - a kerékpárút hálózat kiépítettsége szakaszos és nincs térségi hálózat kiépítve Martfű és Cibakháza irányában - nincs elegendő parkolóhely az intézmények közelében - A szennyvíz-hálózat kiépítettsége nem teljes körű a településen - belvízveszély - a fával és szénnel történő fűtés előtérbe helyeződésével növekszik a levegő szennyezettsége - A lakosság jelentős része inaktivitást mutat a közügyek iránt. - Átgondolt turisztikai kínálat hiánya. - Elégtelen térségi marketing.
Opportunities – Lehetőségek - vízbázisok (felszín és felszín alatti) minőségének rendszeres ellenőrzése és védelme - az erdőterületek arányának növelése hazai fajokkal - ökológiai adottságoknak legjobban megfelelő talajhasználat bővítése és a fenntartható mezőgazdasági fejlesztés megvalósítása, terjesztése - a Tisza hullámterén, a környezetileg érzékeny, és gyenge termőképességű területeken az intenzív talajhasználat felváltása hagyományos, tájba illeszkedő gazdálkodási módokkal, extenzív talajhasználattal - a szelektíven gyűjtött hulladékok körének bővítése	**Threats – Veszélyek** - öregedő lakosság, elvándorlás - szélsőséges időjárási viszonyok - ár- és belvízveszély növekedése - a talajvíz, a mélységi víz utánpótlásának bázisa, ezért a talajvíz-minőség jobb megismerése és a talajvíz-szennyezés visszaszorítása egyaránt megoldandó feladat - ivóvízbázis szennyeződése külső havária okból – sziget üzemű ivóvíz rendszer - mezőgazdasági kemikáliák szakszerűtlen használata - állati hullák, tetemek ártalom mentes elhelyezési és hasznosítási megoldatlansága - a dinamikusabban fejlődő régiók vonzásának hatására nagyobb mértékű elvándorlás feltételezhető

- műveletlen, elhanyagolt területek művelésbe vonása, célterületek kijelölése, rendezési terv készítése.megújuló energiaforrások hasznosítása (napenergia, geotermikus energia), a helyi geotermikus energia hasznosítása - idegenforgalmi fejlesztési lehetőségek kihasználása - közmunkások értéktermelő munkavégzése lehetséges a helyi erőforrásokra építve pl. zöldségtermesztés helyi konyhára - zöldterületek fejlesztése - Együttműködések megerősítése. - A helyi értékek iránti érdeklődés növekvő tendenciát mutat.	- támogatások nélkül az önkormányzat saját önerőből nem tud nagyobb horderejű beruházásokat elvégezni

4.2. Megoldandó problémák azonosítása

Tiszaföldvár település fenntarthatósági tervének megvalósítását elősegítik a kidolgozott intézkedési javaslatok, amelyek környezeti, társadalmi *és* gazdasági téren egyaránt összefoglalják az aktuális, helyi szinten beazonosítható problémákat és ezekre vázolnak fel megoldási lépéseket.

Az intézkedési javaslatokat, azok fontosságát, illetve a megvalósítás tervezett ütemezését az alábbi táblázat foglalja össze, míg a részletes intézkedési javaslatokat a következő fejezet tartalmazza.

Intézkedés	Prioritás	Időtáv
I. Szociális, gazdasági helyzet javítása		
I.1. Foglalkoztatottság növelése	magas	rövid
I.2. A közbiztonság növelése	közepes	rövid
II. Egészségügyi szolgáltatások javítása		
II.1. Egészségügyi szolgáltatások bővítése	alacsony	hosszú
III. A településen elérhető nevelés és oktatás tovább fejlesztése		
III.1. Az óvodai nevelés és iskolai képzés feltételeinek fejlesztése	közepes	hosszú
IV. Szabadidős tevékenységek fejlesztése		
IV.1. A kulturális, művelődési lehetőségek bővítése, fejlesztése	közepes	hosszú
IV.2. Az aktív kikapcsolódási, sportolási lehetőségek fejlesztése, bővítése	közepes	hosszú
V. A települési infrastruktúra fejlesztése		
V.1. Ivóvízminőség javítása	magas	rövid
V.2. Szennyvízhálózat bővítése	magas	rövid

V.3. Belterületi vízrendezés	magas	rövid
VI. Településkép fejlesztése, település értékeinek védelme		
VI.1. A gondozatlan ingatlanok és elhagyott lakóépületek településképbe illő kezelése	közepes	hosszú
VI.2. Helyi műemlékek védelme	közepes	hosszú
VII. Horizontális területek		
VII.1. Esélyegyenlőség	magas	rövid
VII.2. Fenntartható fejlődés	magas	rövid
VIII. További környezetvédelmi intézkedések		

4.3. Intézkedési terv részletezése

I. Szociális, gazdasági helyzet javítása

I.1. Foglalkoztatottság növelése

A település lakói között viszonylagos magas a munkanélküliek száma (~10%). A helyi és a közvetlen szomszédban lévő települések közigazgatási intézményei, vállalkozásai által biztosított munkalehetőségek száma, illetve minősége nem elegendő a munkanélküliség csökkentéséhez, felszámolásához, illetve a felnövekvő fiatal generáció helyben tartásához. A lakosság munkalehetőség esetén kész az ingázásra, azonban nem minden esetben értesülnek a környező településeken lévő munkalehetőségekről, illetve nem mindig ők nyerik el a megpályázott állást.

Célok

- A település munkanélküliségi rátájának csökkentése;
- A fiatalok – és különösen a képzett fiatalok - helyben tartása;

Feladatok

- Közfoglalkoztatás fenntartása, illetve bővítése;
- Munkahelyteremtési lehetőségek feltárása;
- Munkahelyteremtést támogató pályázati lehetőségek feltárása, releváns esetben pályázat benyújtása;
- Vállalkozások betelepülését, létesítését ösztönző intézkedések;
- Szoros együttműködés kialakítása a munkaügyi központokkal;
- Elhelyezkedést segítő „szolgáltatás” beindítása (pl. tájékoztatás munkalehetőségekről, állásinterjúra történő felkészítés).

I.2. A település közbiztonságának növelése

A településen működő rendőrörs munkáját a helyi polgárőrség is segíti, ennek ellenére a település közbiztonsága fejlesztésre szorul. Főleg vagyon elleni bűncselekmények fordulnak elő, amelyeknek kedvez a településen található sok elhagyott ingatlan is.

Célok

- Közbiztonság növelése;
- A vagyon elleni bűncselekmények számának csökkentése;

Feladatok

- Közbiztonság növelését segítő intézkedések;
- Szorosabb együttműködés a rendőrséggel;
- Térfigyelő kamerarendszer kiépítése;

II. Egészségügyi szolgáltatások javítása

II.1. Egészségügyi szolgáltatások bővítése

A településen felnőtt és gyermekellátást biztosító alapellátás, fogorvosi szakellátás, minilabor, védőnői szakszolgálat működik.

Célok

- A helyi egészségügyi szolgáltatás minőségének javítása;
- Szakellátások körének növelése;

Feladatok

- A rendelők infrastrukturális fejlesztése.

III. A településen elérhető oktatás, nevelés fejlesztése

III.1. Az óvodai nevelés és iskolai képzés feltételeinek további fejlesztése

Az önkormányzat kezelésében álló bölcsőde és óvodák felújítása, korszerűsítése, fejlesztése folyamatos, jelenleg is folyamatban vannak pályázatok, a még jobb szakellátás biztosítása érdekében. Az általános iskolákban és gimnáziumban a fejlesztési feladatokat a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ látja el

Célok

- Az óvodai, iskolai oktatás / nevelés feltételeinek, minőségének minél magasabb szintre történő emelése.

Feladatok

- További fejlesztési lehetőségek azonosítása, ütemezése;
- Finanszírozási lehetőségek azonosítása;
- A szükségesnek ítélt fejlesztések megvalósítása.

IV. Szabadidős tevékenységek fejlesztése

IV.1. A kulturális, művelődési, képzési lehetőségek fejlesztése, bővítése

A helyi művelődési ház és múzeum programkínálatának további bővítése, olyan közösségi programok szervezése, amelyek megmozgatják mind a fiatalabb, mind az idősebb korosztályokat. A kulturális, közösségi élet fellendítésére a kikapcsolódási lehetőségen túlmutatóan a települési közösségtudat, összefogás fejlesztése céljából is szükség lenne.

Célok

- Helyi kulturális programok, szórakozási és művelődési lehetőségek minden korosztály számára;
- Gyerekek, fiatalok, családosok szórakozási lehetőségeinek bővítése;
- Közösségformálás települési nagyrendezvényeken keresztül;
- Felnőttképzési lehetőségek bővítése.

Feladatok

- A lakossági igények széles körű felmérése, ütemezése;
- Finanszírozási lehetőségek feltérképezése;
- A fenntartható, önfenntartó programok beindítása;
- Közösségi, öntevékeny foglalkozások, csoportok propagálása, elindítása;
- Helyi képzések (pld. nyelvi képzés, számítógép-kezelői képzés) beindítása.

IV.2. Az aktív kikapcsolódási, sportolási lehetőségek fejlesztése, körük bővítése

A településen fejlesztésre, bővítésre szorul a rendelkezésre álló aktív mozgást, kültéri sportolást lehetővé tevő létesítmények, eszközök köre.

Célok

- A gyermekek mozgásának fejlesztése közterületi játszótereken;
- A település közterületének részeként váljanak elérhetővé pihenőparkok, a szabadidő kellemes eltöltéséhez;
- A sportolási, kikapcsolódási lehetőségek megteremtésével és bővítésével a település járuljon hozzá a lakosok egészségesebb életvezetéséhez.

Feladatok

- Játszóterek kialakítása;
- A zöldterületek kialakításánál a hobby sportolási lehetőségek keretfeltételeinek figyelembevétele, és lehetőség szerinti megteremtése;
- A létesítmények karbantartási tervének elkészítése;
- Az iskolai (mind a fiatalok mind a felnőttek számára elérhető) sportolási lehetőségekről megfelelő tájékoztatást kell biztosítani a lakosság körében;

- Felmérés a lakosság sportolási igényeiről, tömegsport iránti igények;
- Sporteszközök és pályák fejlesztési igényének felmérése, konkrét projekttervek készítése;

V. A települési infrastruktúra fejlesztése

V.1. Ivóvízminőség javítása

Az ivóvízminőség-javító program keretében megújult a vízműtelep és hálózatrekonstrukció került kivitelezésre, melynek következtében javult az ivóvíz ellátás minősége. Vízminőségi problémát az elöregedett csőhálózat továbbra is okozhat.

Célok

- Egészséges ivóvíz biztosítása;
- Jogszabályi előírásoknak való megfelelés.

Feladatok

- Hálózat rekonstrukció, elöregedett vezetékrendszer folyamatos cseréjét el kell végezni.

V.2. Szennyvízhálózat bővítése

A csatornázatlan déli település rész szennyvízcsatorna-hálózattal való kiépítése szükséges a jogszabályi előírások betartása, illetve a lakosság életminőségének javítása miatt.

Célok

- A déli település rész csatornázása;
- Az ingatlanok bekötése a csatornahálózatba.

Feladatok

- A pályázati eredmény függvényében a szükséges intézkedések megtétele.

V.3. Belterületi vízrendezés

Évről évre előtérő probléma a település mélyebben fekvő területein a belvíz megjelenése. A legfontosabb területeken kiépítésre került csapadék és belvíz elvezető rendszer csökkentette a korábbi problémákat. A település egész területére jellemző szikkasztó árkok kialakítása csapadékos időjárás esetén lokálisan megjelenő problémát okoz.

Célok

- A város belterületi vízrendezése.

Feladatok

- Tiszaföldvár belterületének csapadékvíz elvezetési elvi vízjogi engedélye alapján a csapadékvíz elvezető rendszer további bővítése;
- A legveszélyeztetettebb, visszatérő védekezést igénylő területek vízelvezetésének megoldása.

Településkép fejlesztése, település értékeinek védelme

VI.1. A gondozatlan ingatlanok és elhagyott lakóépületek településképbe illő kezelése

A településen található elhagyott, gondozatlan ingatlanok, lakóingatlanok egyrészt rombolják a település képet, másrészt a bűncselekmények száma a lakatlan ingatlanok esetében jelentős.

Célok

- A település összképének szebbé tétele;
- Az épületállomány állagának javítása;
- A közbiztonság fokozása.

Feladatok

- Az elhagyott ingatlanok teljes körű számbavétele, állapotfelmérése;
- A magántulajdonban levő ingatlanok esetén a kapcsolódó hatósági feladatok elindítása;
- Az elhanyagolt ingatlanok esetében szükséges hatósági intézkedések megtétele.

VII. Horizontális területek

VII.1. Esélyegyenlőség

A település a pályázatokhoz kapcsolódóan számos esélyegyenlőségi vállalást tett.

Célok

- Az esélyegyenlőségi szempontok fokozottabb érvényesülése a településen.

Feladatok

- Az eddig tett vállalások teljesítése;
- A lehetséges további vállalások, fejleszthető területek azonosítása;
- Az önkormányzati és helyi szereplők vállalásainak összehangolása.

VII.2. Fenntartható fejlődés

A település a pályázatokhoz kapcsolódóan számos fenntartható fejlődési vállalást tett.

Célok

- A fenntartható fejlődés szempontjainak fokozottabb érvényesülése a településen.

Feladatok

- Az eddig tett vállalások teljesítése;
- A lehetséges további vállalások, fejleszthető területek azonosítása;
- Az önkormányzati és helyi szereplők vállalásainak összehangolása.

5. Felhasznált Irodalom és fényképek

- Tiszaföldvár Város Környezetvédelmi Programja (2001, 2011)
- Tiszaföldvár Város honlapja – http://www.tiszafoldvar.hu/
- Tiszaföldvár Város Településrendezési Terve (2009) – Készítette: Ex Építésziroda
- Tiszaföldvár Város Településszerkezeti Terve (2009) - Készítette: Ex Építésziroda
- Kunszentmártoni Kistérség Környezetvédelmi Programja (2009-2014) - forrás:http://www.tiszazugkisterseg.hu/bemutatkozas/termeszet/doc.html
- Jász-Nagykun Szolnok Megyei Területfejlesztési program 2014-2020 - forrás: www.jnszm.hu
- BME Környezetgazdaságtan Tanszék: Útmutató a Fenntartható Fejlődés Helyi Programjai (Local Agenda 21) elkészítéséhez. Készült a Belügyminisztérium megbízásából, témavezetők: Dr. Szlávik János, tanszékvezető egyetemi tanár, Prof. Dr. h.c. Turchany Guy, egyetemi tanár, 2002
- Mezőkövesd Város Önkormányzatának Környezeti Fenntarthatósági Terve, forrás: www.mezokovesd.hu
- http://maps.google.com/
- Győr Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás – Helyi Fenntarthatósági Terve
- www.wikipedia.hu
- Tiszaföldvár Város településfejlesztési koncepciójának és integrált településfejlesztési stratégiájának megalapozó vizsgálata – Készítette: Diverzum Kft.
- Tiszaföldvár Város településfejlesztési koncepciója– Készítette: Diverzum Kft.
- Tiszaföldvár Város integrált településfejlesztési stratégiája – Készítette: Diverzum Kft.
- Kunszentmártoni Rendőrkapitányság 2016. évi éves beszámolója
- 2016. évi összevont éves beszámoló a település egészségügyi szolgáltatóinak munkájáról